

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2007-2008

26 oktober 2007

ONTWERP VAN DECREET

**houdende instemming met de herziene tekst van het Internationaal Verdrag
voor de bescherming van planten en de bijlage,
opgemaakt in Rome op 17 november 1997**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden,
Internationale Samenwerking en Toerisme
uitgebracht door de heer Roland Van Goethem**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Karim Van Overmeire.

Vaste leden:

de heren Stefaan Sintobin, Roland Van Goethem, Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, John Vrancken;

de dames Sabine Poleyn, Miet Smet, de heren Luc Van den Brande, Johan Verstreken;

de heer Marnic De Meulemeester, de dames Stern Demeulenaere, Anne Marie Hoebeke;

de heren Gilbert Bossuyt, Jan Roegiers, mevrouw Anissa Tamsamani.

Plaatsvervangers:

de dames Agnes Bruyninckx, Hilde De Lobel, de heer Werner Marginet, mevrouw Marie-Rose Morel, de heer Christian Verougstraete;

de heer Ludwig Caluwé, de dames Cindy Franssen, Trees Merckx-Van Goey, de heer Koen Van den Heuvel;

de heren Louis Bril, Patrick De Klerck, Marc van den Abeelen;

de heren Bart Caron, Kurt De Loor, Jacky Maes.

Toegevoegde leden:

de heer Eloi Glorieux;

de heer Jan Loones.

Zie:

1264 (2006-2007)

– Nr. 1: Ontwerp van decreet

Zie ook:

1360 (2007-2008)

– Nr. 1: Ontwerp van decreet

1312 (2006-2007)

– Nr. 1: Ontwerp van decreet

INHOUD

Blz.

I.	Inleidende uiteenzetting door de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid	4
1.	Noodzakelijkheid van een tweede herziening van het Internationaal Verdrag voor de bescherming van planten	4
2.	Procedureverloop en gemengd karakter	5
3.	Belang voor Vlaanderen	5
II.	Bespreking	5
1.	Vragen en opmerkingen van de leden	5
1.1.	Tussenkoms van mevrouw Miet Smet	5
1.2.	Tussenkoms van de heer Luc Van den Brande	5
2.	Antwoorden van de minister	6
III.	Stemmingen	7
1.	Artikelsgewijze stemming	7
2.	Stemming over het geheel	7

DAMES EN HEREN,

In de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme werd op datum van dinsdag 23 oktober 2007 het ontwerp van decreet houdende instemming met de herziene tekst van het Internationaal Verdrag voor de bescherming van planten en de bijlage, opgemaakt in Rome op 17 november 1997, na bespreking bij unanimité aangenomen.

Bij het ontwerp van instemmingsdecreet werd toelichting verschaft door de minister-president, waarna het – conform een beslissing van de commissie dien-aangaande en in overleg met de minister-president – deel uitmaakte van een geïntegreerde bespreking, waarbij tevens werd gehandeld over het ontwerp van instemmingsdecreet bij de overeenkomst houdende oprichting van het International Plant Genetic Resources Institute (IPGRI), opgemaakt in Rome op 9 oktober 1991 (*Parl. St. VI. Parl. 2006-07, nr. 1312/1*) en het ontwerp van instemmingsdecreet bij het zetelakkoord tussen het koninkrijk België en het International Plant Genetic Resources Institute, ondertekend in Brussel op 15 oktober 2003 (*Parl. St. VI. Parl. 2007-08, nr. 1360/1*). Over deze drie ontwerpen van instemmingsdecreet werd echter wel apart gestemd.

I. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE HEER KRIS PEETERS, MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN INSTITUTIONELE HERVORMINGEN, HAVENS, LANDBOUW, ZEEVISSERIJ EN PLATTELANDSBELEID

Minister-president *Kris Peeters* verklaart bij de aanvang van zijn toelichting bij het ontwerp van decreet houdende instemming met de herziene tekst van het Internationaal Verdrag voor de bescherming van planten en de bijlage, opgemaakt in Rome op 17 november 1997, te zullen focussen op een drietal cruciale elementen. Het gaat hierbij respectievelijk over: de herziene tekst van het Internationaal Verdrag voor de bescherming van planten, het procedureverloop en het belang ervan voor Vlaanderen.

1. Noodzakelijkheid van een tweede herziening van het Internationaal Verdrag voor de bescherming van planten

Een tweede herziening van het IPPC-verdrag (International Plant Protection Convention) is nodig. Het oorspronkelijke IPPC-verdrag werd immers al in november 1951 door de Conferentie van de Voedsel-

en Landbouworganisatie, FAO (Food and Agriculture Organization) van de Verenigde Naties opgesteld. Het verdrag trad in werking op 3 april 1952 en werd door ons land geratificeerd op 22 juli 1952.

Het doel van het IPPC was en is nog altijd het voorkomen van de introductie en de verspreiding van ziektes en plagen bij planten en plantaardige producten. Specifieke aandacht gaat naar opslagplaatsen, verpakkingen, transportmiddelen, containers, grond en elke andere mogelijke overdrager van schadelijke mechanismen. De verdragtekst werd voor het eerst geamendeerd in november 1979. De herziening werd door België bekrachtigd op 6 mei 1983.

De verdragtekst werd daarna nogmaals herzien – grondig deze keer – om hem in overeenstemming te brengen met de overeenkomst inzake sanitaire en fytosanitaire maatregelen, afgekort de SPS-overeenkomst. Die kwam eind 1994 tot stand na afloop van de Uruguayronde en werd als bijlage bij de oprichtingsovereenkomst van de Wereldhandelsorganisatie gevoegd.

Na ruim twee jaar onderhandelen werd in november 1997 tijdens de 29ste zitting van de conferentie van de FAO een tweede herziene versie van het verdrag goedgekeurd. De herziene versie van dat IPPC trad voor alle verdragsluitende partijen in werking op 2 oktober 2005. De herziene IPPC telt in 2007 niet minder dan 161 verdragsstaten. De SPS-overeenkomst verwijst naar het officiële mechanisme van de vaststelling van de standaarden in de IPPC. Dienaangaande wijst de minister-president erop dat dergelijke normen, die rekening houden met de moderne fytosanitaire praktijken en technieken, absoluut noodzakelijk zijn om de vrije handel te waarborgen.

Het doel van het herziene verdrag is derhalve zowel preventief als curatief. Preventie houdt de invoering in van doeltreffende en gemeenschappelijke internationale maatregelen ter voorkoming van het binnendringen en het verspreiden van voor planten en plantaardige producten schadelijke organismen. Het curatieve gegeven slaat op het bevorderen van de nodige maatregelen ter bestrijding van dergelijke voor planten en plantaardige producten schadelijke organismen.

Om die doelstellingen te bereiken is het absoluut noodzakelijk om over een internationaal geldend, ondubbelzinnig en geharmoniseerd juridisch normstelsel op het vlak van de plantenbescherming te beschikken. Daar is in deze dus het nodige werk voor geleverd. De verdragsluitende partijen moeten bovendien samenwerken voor het opstellen van deze internationale standaarden. De maatregelen voor de bescherming van planten worden aldus geharmoni-

seerd en kunnen niet langer gebruikt worden als non-tarifaire of anderszins ongerechtvaardigde handelsbelemmeringen. De minister-president laat daarbij nog opmerken dat bovendien ook technische bijstand wordt verleend aan de in ontwikkeling zijnde verdragsluitende partijen ten einde zo alle partijen in staat te stellen om de door het herziene IPPC opgelegde verplichtingen na te komen.

Ook het geschillenbeslechtigingsmechanisme werd op punt gesteld. Een belangrijke nieuwe verbintenis voor elke verdragsluitende partij is de oprichting van een officieel contactpunt waaraan het secretariaat van de IPPC informatie kan verstrekken en waarbij het informatie kan inwinnen. Voor België werd de dienst Plantenbescherming van de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu als contactpunt belast met de bewaking van het verdrag.

Voor nadere details inzake de inhoud van het verdrag verwijst de minister-president de commissieleden naar de memorie van toelichting bij het instemmingsdecreet met het herziene IPPC.

2. Procedureverloop en gemengd karakter

De minister-president schetst daarna kort de interne historiek van het verdrag. De Werkgroep Gemengde Verdragen, het adviesorgaan van de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid (ICBB), legde op 21 november 2001 het gemengde karakter van het verdrag vast. De ICBB bekrachtigde dit standpunt op 28 februari 2002. Met het Lambermontakkoord werden de bevoegdheden inzake landbouw ondertussen quasi integraal naar de gewesten overgeheveld. De federale overheid blijft daardoor alleen bevoegd voor aangelegenheden die haar het mogelijk maken een optimaal sanitair beleid te voeren via het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen.

Tijdens haar vergadering van 8 september 2006 heeft de Vlaamse Regering haar principieel akkoord met dit verdrag gegeven en op 16 mei 2007 het ontwerp houdende instemming van de herziene tekst definitief goedgekeurd. De Raad van State heeft hierover advies uitgebracht op 27 maart 2007. Er waren geen opmerkingen. De Minaraad en de SERV hebben insgelijks geen opmerkingen geformuleerd.

De herziene IPPC werd eerder al goedgekeurd door de andere overheden: het Brussels Hoofdstedelijke Gewest op 5 december 2003, het Waalse Gewest op 9 maart 2007 en de federale overheid op 11 januari 2005. Het is volgens de minister-president dan ook hoog tijd dat Vlaanderen hetzelfde doet.

3. Belang voor Vlaanderen

Tot slot behandelt de minister-president het belang van het verdrag voor Vlaanderen. Hij wijst er dien-aangaande op dat Vlaanderen enorme hoeveelheden planten en plantaardige producten exporteert en importeert. Om economische, commerciële en fytosanitaire redenen is het dan ook noodzakelijk om op het internationale niveau te beschikken over een duidelijk en geharmoniseerd juridisch en normatief kader op het vlak van plantenbescherming. De aanpassingen aan de IPPC zijn daarenboven gunstig voor de Vlaamse agrarische en verwerkende industrie en voor de bescherming van planten, dieren en mensen.

Afsluitend drukt de minister-president dan ook de hoop uit dat de commissie het haar voorgelegde ontwerp van instemmingsdecreet zal goedkeuren.

II. BESPREKING

1. Vragen en opmerkingen van de leden

1.1. Tussenkost van mevrouw Miet Smet

Mevrouw *Miet Smet* heeft een algemene procedurele vraag. Ze stelt vast dat het federale parlement en de federale regering meestal de internationale akkoorden als eerste goedkeuren, waarna deze naar gewesten en gemeenschappen gaan. Is dit het gevolg van een binnen-Belgische procedure waarover afspraken gemaakt werden tussen de federale overheid en de gefedereerde entiteiten, of is dit gewoon een feitelijk gegeven en zouden de gewesten en gemeenschappen even goed als eersten tot goedkeuring kunnen overgaan? Voor verdragen die grotendeels betrekking hebben op deelstatelijke bevoegdheden, ware dat laatste immers ook logischer. Van de minister had ze dan ook graag nadere details vernomen over die procedure en over de rol die de Vlaamse Regering daarin speelt.

1.2. Tussenkost van de heer Luc Van den Brande

Inpikkend op de vraag van mevrouw Smet, kan de heer *Luc Van den Brande* vanuit zijn vroegere ervaring als Vlaams minister-president bevestigen dat er bij gemengde verdragen geen specifieke volgorde van goedkeuring bepaald is. In beginsel geldt hier dus het principe ‘eerst komt, eerst maalt’. Wel is het zo dat er, vooral in het verleden, een aantal praktische problemen waren die voor vertraging zorgden bij de goedkeuringsprocedures van de deelstaten. Terzake was met name het ontbreken van een degelijke Nederlandse vertaling – iets waar het federale niveau

overigens voor moest zorgen – vaak een reden voor vertraging. Een tweede vertragende factor bestond erin dat er voor elk apart ontwerp (hetzij van wet, decreet of ordonnantie) bij een specifiek gemengd verdrag ook telkens een apart advies van de Raad van State gevraagd moest worden. In beginsel is dit laatste nog steeds zo, maar de facto zijn er maatregelen genomen om een en ander wat te harmoniseren en te bespoedigen. Die problemen zouden ondertussen dus minstens ten dele opgelost moeten zijn, maar een zekere erfenis uit het verleden slepen we natuurlijk wel nog met ons mee en bepaalde formalismen zijn gewoon onvermijdelijk.

Tweedens wijst de heer Van den Brande er nadrukkelijk op dat het internationaal regelgevend optreden en het verdragsgegeven dat daarvan de formele emanatie is, steeds belangrijker wordt binnen ieders staatkundig bestel. De verdragsbevoegdheid van de deelstaten en de daaruit resulterende verplichting om internationale akkoorden ook ter goedkeuring voor te leggen aan het Vlaams Parlement, vormt zo een belangrijk en integraal deel van onze soevereiniteitsuitoefening. Het belang hiervan is dermate groot dat het – in sommige kringen opnieuw opgeld makende – idee om de verdragsgoedkeuring exclusief toe te vertrouwen aan de (weliswaar dan ook anders samengestelde) Senaat absoluut onbespreekbaar is. Elk van de deelstaatsparlementen en de federale kamers moeten hun job kunnen doen. Ten algemenen titel laat de heer Van den Brande daarbij ook nog opmerken dat de debatten in deze commissie van het Vlaams Parlement doorgaans van een hoger niveau zijn dan die over hetzelfde onderwerp op federaal niveau. Tevens is het een pure mythe dat de verdraging bij de goedkeuring van verdragen te wijten zou zijn aan het feit dat ze aan diverse assemblees moeten worden voorgelegd. De cijfers tonen onmiskenbaar aan dat verdragen in het Vlaams Parlement uiterst diligent behandeld worden.

Met betrekking tot de inhoud van de voorliggende verdragen, wijst de heer Van den Brande erop dat voedselveiligheid – in de klassieke betekenis van het woord – een uitermate belangrijk thema is. Voedselzekerheid ten dienste van en met medebeheer van de plaatselijke bevolking is immers cruciaal voor de bestrijding van armoede. Hij betreurt dan ook dat België in het verleden niet steeds tot de voortrekkers in deze materie heeft behoord. Post factum kan men hier zelfs gewagen van een gemiste kans, mee gezien onze agro-ervaring die we in Afrika hadden opgedaan gedurende en na de koloniale periode.

Nog los van deze historische achtergrondsituering, hebben de verdragsluitende landen wel degelijk iets te bieden aan landen in onder meer Afrika. De spreker was onlangs nog getroffen door het schitterende project van professor Van Cotthem van de Universi-

teit Gent. Deze heeft de grondverbeteraar ‘Terra-Cottem’ uitgevonden die in staat is om water en voedingsstoffen vast te houden, waardoor in droogtegebieden in het Zuiden toch aan land- en tuinbouw kan worden gedaan. Vlaanderen heeft met zijn onderzoeksinspanningen dus wel degelijk voor het Zuiden nuttige technologie ontwikkeld.

Ook op het vlak van de bananenkweek en -conservering beschikt Vlaanderen, met name aan de KU Leuven, over een grote knowhow. Het centrum in Leuven is een goed voorbeeld van de transfer van onderzoek en ontwikkeling. Ook dit is een belangrijke vorm van solidariteit met het Zuiden.

Een en ander belet natuurlijk niet dat Vlaanderen er bij het ten dienste stellen van zijn kennis aan anderen, niet moet over waken dat derden deze kennis niet ten eigen commerciële nutte overnemen. Ook op het domein van de intellectuele eigendom speelt het principe van de verankering met andere woorden een rol. Het gaat dan niet zozeer over de verankering in economische zin maar wel over de verankering van onderzoekspotentieel. Een gelijkaardig probleem stelt zich met het Europese Technologie-Instituut. Ondanks het feit dat het initiatief onlangs wat werd afgeslankt, blijft dit een zeer valabele piste, mits er nog plaats blijft voor de kleine landen en deelstaten. Een louter Frans-Duits onderonsje moet vermeden worden.

Naast deze algemene bedenkingen heeft de heer Luc Van den Brande ook een tweetal vragen voor minister-president Peeters. Vooreerst had hij graag vernomen of er zoiets als een inventaris van de plantgenetische rijkdommen bestaat. Gaat het, met andere woorden, over alle rijkdommen of is het toepasingsveld meer beperkt? Tweedens constateert de spreker dat het systeem steunt op vrijwillige bijdragen. Zal Vlaanderen, zoals gewoonlijk, bijdragen onder de vorm van onderzoek of zijn er bijkomende bijdragen voorzien om het concept en het instituut (en al wat daar verder nog mee samenhangt) voldoende draagvlak te geven?

2. Antwoorden van de minister

Aangaande de door mevrouw Smet opgeworpen procedurevraag, verklaart minister-president *Kris Peeters* dat de procedure er in algemene termen in bestaat dat de Interministeriële Conferentie Buitenland Beleid (ICBB), na advies van de Werkgroep Gemengde Verdragen, beslist of het verdrag een gemengd karakter heeft. Nadat dat vastgesteld is, heeft geen enkel bestuursniveau voorrang op het andere. Elk niveau kan het initiatief nemen. Er hoeft dus zeker niet gewacht te worden op voorafgaande goedkeuring door het federale niveau. Weliswaar

spelen hier de facto soms nog steeds een aantal praktische bezwaren een rol, zoals overigens ook door de heer Van den Brande werd aangehaald.

In het verlengde hiervan is het exclusief bevoegd maken van de Senaat inzake verdragsbevoegdheid, volgens de minister-president dan ook geen optie. Dit temeer daar Vlaanderen ook eigen exclusieve verdragen afsluit op domeinen die, toen ze nog federaal waren, volkomen geblokkeerd zaten. De recente Scheldeverdragen zijn typevoorbeelden hiervan. De klok terugdraaien is dan ook volkomen illusoir.

Daarop inpikkend stelt de heer *Karim Van Overmeire*, commissievoorzitter, dat zijn ervaring als gemeenschapssenator hem leert dat er ook op het niveau van de Senaat nog heel wat ‘achterstallige’ verdragen behandeld moeten worden. De lange duur van bepaalde goedkeuringsprocedures heeft zijns inziens dan ook niets met de gemeenschappen of de gewesten te maken. De verschillende niveaus kunnen perfect parallel aan elkaar functioneren. Een en ander kan dan ook zeker niet als argument gebruikt worden om het buitenlands beleid exclusief aan de op te richten Senaat van Gemeenschappen toe te vertrouwen.

In antwoord op de tweede vraag van de heer Van den Brande, stelt de *minister-president* dat het toepassingsgebied zich wel degelijk uitstrekt tot alle plantgenetische rijkdommen. Op de vraag of er ook een inventaris bestaat van het plantgenetische materiaal kan de minister-president niet voor de vuist weg antwoorden. Hij zal zulks laten navragen en desgevallend deze informatie ter beschikking laten stellen van de commissieleden. Verder beaamt hij dat er geen aparte financiering voorzien is.

III. STEMMINGEN

1. Artikelsgewijze stemming

Artikel 1

Ter stemming gelegd, wordt het eerste artikel van het ontwerp van decreet aangenomen bij unanimité van negen stemmen.

Artikel 2

Ter stemming gelegd, wordt het tweede artikel van het ontwerp van decreet daarna eveneens aangenomen bij unanimité van negen stemmen.

2. Stemming over het geheel

In zijn geheel ter stemming gelegd, wordt het ontwerp van decreet houdende instemming met de herziene tekst van het Internationaal Verdrag voor de bescherming van planten en de bijlage, opgemaakt in Rome op 17 november 1997, ten slotte eveneens aangenomen bij unanimité van negen stemmen.

De verslaggever,

Roland
VAN GOETHEM

De voorzitter,

Karim
VAN OVERMEIRE